

Rekursní soud změnil usnesení prvního soudu v ten rozum, že vyloučil z něho onen poukaz. **Důvody:** V §§ 78 a 79 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák., mluví se všeobecně o době ručení člena společenstva s ručením obmezeným, když přestal býti členem družstva, jakož i o době, kdy mu smí býti vyplaceno pohledávání ze společenstevního poměru. V příčině skončení poměru společenstevního pojednává § 7 cit. zákona o zvláštním případě, totiž (dobrovolném) vystoupení člena z družstva a stanoví, že se tak může státi pouze ve stanovené době před ukončením závodního roku, jehož uplynutím teprve poměr členský v takovém případě končí. Podobné ustanovení obsaženo i u družstev s neobmezeným ručením v §u 54 cit. zák. Od dobrovolného vystoupení člena dlužno však lišiti vyhostění (t. j. vyloučení v užším slova smyslu) člena po rozumu §u 5 čís. 4 cit. zák., které již dle svého pojmu, poněvadž tu jde o odstranění člena nehodného účastenství na družstvu, a poněvadž v tomto směru zákon časového obmezení, jako jest při vystoupení člena, nezná, působí již okamžikem vyhostění. Předložené stanovy v §u 3 čís. 3 a v posledním odstavci a § 5 lit. d) a v posledním odstavci, vyhovují ve příčině vyhostění (vyloučení člena v užším slova smyslu) těmto zákonným předpisům, ustanovující zejména v příčině vyhostěného člena ručení ještě po 3 roky po skončení závodního roku, v němž se vyhostění stalo, a připouštějící vyplacení pohledávky až po vypršení ručení.

Nevyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekursní soud správně rozlišuje mezi dobrovolným vystoupením a vyloučením člena družstva, jež rozeznává i § 5 čís. 4 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. Prvý případ upravuje § 77 cit. zák., dle něhož společenstevní poměr může skončiti teprve po uplynutí závodního roku. Takového ustanovení pro případ vyloučení člena však zákon nemá, poněvadž již z pojmu a z účelu vyloučení člena, jehož další setrvání ve společenstvu mohlo by býti škodlivým, vychází, že musí působiti již okamžikem, kdy se stalo. Takovouto úpravu smlouvou připouští zákon v §u 5 čís. 4. Tomu nikterak není na závalu ustanovení §§ 78 a 79 cit. zák., jež určuje jen dobu ručení člena společenstva s ručením obmezeným, když přestal býti členem družstva, a dobu, kdy mu smí býti vyplaceno jeho pohledávání ze společenstevního poměru. Vyhovují tudíž stanovy zákonu, zvláště když i ručení vyloučeného člena v §u 5 stanov řádně jest upraveno.

Čís. 4157.

Společenstva výrobní a hospodářská (zákon ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.).

Bylo-li ve stanovách předepsáno, že ku změně stanov vyžaduje se přítomnosti dvou třetin členů, a, pak-li by této presence nebylo při zahájení valné hromady, že jest vyčkati uplynutí jedné hodiny, nestačí, že uplynula hodina od zahájení první valné hromady, v níž byly

projednány věci nevyžadující dvoutřetinové většiny, nýbrž dlužno do-
držeti č e k a c í hodinu.

Společenstvo může se ubrániti vyhlášení úpadku tím, že valná hro-
mada se usnese většinou potřebnou ku změně společenstevní smlouvy
na přiměřeném zvýšení členského podílu nebo že členové dobrovolně
uhradí schodek.

(Rozh. ze dne 17. září 1924, R I 719/24.)

Rejstříkový soud 1. vyhověl návrhu společenstva s r. o., by
zapsána byla v rejstříku změna: »Valnou hromadou ze dne 21. dubna
1924 bylo usnesena změna § 7 stanov; dle usnesení toho činí jeden
podíl nyní 400 Kč (posud 200 Kč)« a 2. zamítl návrh některých členů
společenstva, by vzhledem k předluženosti společenstva bylo toto po-
ukázáno učiniti návrh na vyhlášení úpadku. Rekursní soud změn-
nil napadená usnesení v ten smysl, že návrh ad 1. zamítl, usnesení pak,
jímž byl zamítnut návrh ad 2., zrušil a uložil rejstříkovému soudu, by,
doplně řízení, znovu rozhodl. D ů v o d y: Dle obsahu spisů a důvodů
napadeného usnesení ad 1. vykazuje rozvaha ku dni 31. prosince 1923
schodek a nemůže býti pochybnosti o tom, že změna stanov, na níž se
valná hromada ze dne 21. dubna 1924 usnesla a jež spočívá v tom, že
se členský podíl z dosavadních 200 Kč zvyšuje o 100%, t. j. na 400 Kč,
má za účel pokus o sanaci. Nebylo tudíž z hmotných důvodů příčiny,
by zápis ten do rejstříku společenstev byl odpirán, avšak vadí tomu po-
klesky formální. Soud rekursní jest totiž na rozdíl od soudu prvního toho
názoru, že valná hromada, která se dle předloženého zápisu konala dne
21. dubna 1924, nebyla dle Šu 27 stanov způsobilou, by o změně
stanov, ku které jest třeba přítomnosti alespoň $\frac{2}{3}$ všeho členstva a dvou-
třetinové většiny všech odevzdaných hlasů, se závazným účinkem se
usnášela. Dle Šu 27 stanov jest sice valná hromada způsobilou se usná-
šeti, byla-li řádným způsobem svolána a je-li alespoň $\frac{1}{4}$ členstva pří-
tomna, avšak k usnášení se o změnách stanov aneb o zrušení spole-
čenstva jest třeba, aby přítomny byly nejméně dvě třetiny všech členů,
při čemž žádný člen nesmí zastupovati více než jednoho jiného člena.
Dle přiloženého seznamu členstva ku dni 21. dubna 1924 čítá spole-
čenstvo 168 členů kromě dalších třinácti, jichž členství bylo vypovězeno.
Bylo tudíž zapotřebí, aby do valné hromady, na den 21. dubna 1924
svolané, na které také dle sděleného pořadu mělo býti učiněno usnesení
o změně stanov, dostavilo se aspoň 112 členů, by navržená změna se
závazným účinkem mohla býti usnesena. Ve skutečnosti však dle před-
loženého protokolu bylo přítomno a hlasování se účastnilo pouze 81
členů, tedy počet nedostatečný. S názorem prvního soudu, že hlasování
o této změně stanov konalo se v druhé valné hromadě, která prý svo-
lána byla dle stanov o hodinu později (čítajíc od 9 hod.) a bez ohledu
na počet přítomných byla schopna se usnášeti i o změně stanov, sou-
hlasiti nelze, poněvadž výkladu takovému odporuje skutečnost vychá-
zející jasně z protokolu o valné hromadě, že byla valná hromada svolána
na 9. hodinu a již o $\frac{3}{4}$ 10 hod. dopol. byla zahájena za počtu členstva,
které stačí pouze k usnášení o věcech, nevyžadujících kvalifikované

presence. Pětiminutové přerušení valné hromady nemůže ničeho měniti na tom, že konala se pouze jediná valná hromada, jež byla svolána na 9. hodinu dopolední a již o $\frac{3}{4}$ 10 hod. byla zahájena, a že k hlasování o změně stanov došlo teprve snad po $\frac{1}{2}$ hod. Valnou hromadu dlužno považovati za jediný celek a proto věci představenstva, aby, když o 9. hod. dopolední, na kterou byla valná hromada svolána, dvě třetiny členstva, potřebné k usnášení o denním pořadu, obsahujícím též změnu stanov, se nesešly, sečkal do 10. hodiny, a pak teprve ohlášenou již druhou valnou hromadu svolal, na které pak arcí stačila přítomnost jakéhokoliv počtu členstva. Navržený zápis změny stanov, na kterém se valná hromada ze dne 21. dubna 1924 usnesla, postrádá tudíž základu statutárního a bude věci představenstva, aby, trvá-li na této změně stanov, svolalo novou valnou hromadu a učinilo zamýšlené zvýšení členských podílů předmětem nového rokování a usnášení. Dlužno proto odepříti zápis změny stanov, dokud nestalo se o tom usnesení, vyhovující všem požadavkům stanov a nezbylo, než odůvodněnému rekursu vyhověti. Pokud jde o návrh stěžovatelů, by společenstvo vzhledem k tomu, že rozvaha vykazuje schodek, bylo poukázáno ohlásiti úpadek, není otázka tak k usnášení zralou, pokud není jisto, zda není možnou sanace družstva. A bude proto věci prvního soudu, by vývoj věcí měl v patrnosti a vhodným šetřením, vyčkav zejména, zda bude valnou hromadou učiněno náležité opatření, znova rozhodl.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Rekurující družstvo domáhá se zrušení, správně změny usnesení soudu rekursního jak co do části, již usnesení rejstříkového soudu bylo změněno, tak i co do části, usnesení prvního soudu zrušující, provádí však rekurs vlastně jen v onom směru. Rozhodnouti jest jen otázku, zda byla valná hromada ze dne 21. dubna 1924 způsobilou, usnášeti se o návrhu na změnu §u 7 stanov zvýšením členských podílů ze 200 Kč na 400 Kč. Nejvyšší soud sdílí úplně názor soudu rekursního, že nebyl zachován postup předepsaný §em 27 odstavec třetí společenstevní smlouvy. Bylo-li na pořadu valné hromady kromě jiného také jednání a usnášení se o změně stanov, bylo věci předsedy, by ihned při jejím zahájení, tedy o 9. hodině dopolední, pokud se týče o $\frac{3}{4}$ na 10 hod. dopoledne zjistil, zda jsou přítomny aspoň dvě třetiny členů, a je-li tedy valná hromada ve smyslu odstavce druhého §u 27 stanov k usnášení se způsobilou. Shledal-li, že tomu tak není, měl zaříditi, by po uplynutí jedné hodiny (§ 27 odstavec třetí stanov) byla svolána druhá valná hromada, o níž by pak platil předpis odstavce třetího §u 27 stanov. Ale i kdyby bylo správným, že první valná hromada mohla bezzávadně jednati a se usnášeti o prvních dvou bodech pořadu, k nimž kvalifikované většiny nebylo třeba, a, ježto aspoň $\frac{1}{4}$ členů byla přítomna (odstavec první §u 27 stanov), mělo býti po vyřízení těchto bodů bezvýjimečně sečkáno aspoň 1 hodinu a pak teprve měla býti svolána druhá valná hromada (§ 27 odstavec třetí stanov). To se nestalo a nelze vykládati tento předpis stanov, jak činí stěžující si družstvo, v ten rozum,

že stačilo, když od svolání a započetí první valné hromady čekací hodina již uplynula. Čekací doba platí pro všechny členy, i přítomné. Bylo-li však během oné doby jednáno v první valné hromadě, a byla-li tato jen na 5 minut přerušena, nebylo vůbec čekací hodiny, a rekursní soud právem uznal, že ve skutečnosti bylo po uplynutí oněch 5 minut jen v dalším jednání první valné hromady pokračováno a že navržený zápis změny stanov, na kterém se valná hromada ze dne 21. dubna 1924 usnesla, postrádá statutárního základu, a změnil v tom směru usnesení rejstříkového soudu v ten smysl, že se návrh na zápis usnesené změny stanov do obchodního rejstříku zamítá. Důsledkem toho bude ovšem zápis již provedený vymazati. Pokud jde o zrušující část napadeného usnesení, nutno míti na zřeteli, že za trvání společenstva může se toto ubrániti úpadku tím, že valná hromada se usnese dvoutřetinovou většinou na přiměřeném zvýšení členského podílu, nebo že členové dobrovolně schodek uhradí. Jest sice pravda, že § 84 odstavec druhý zákona o společenstvech ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. zavazuje představenstvo, by učinilo návrh na vyhlášení úpadku, jakmile dluhy společenstevní převyšují jmění, leč tím není vyloučeno, by nebylo použito jiných prostředků, by potřebné úhrady bylo dosaženo a tím úpadek odvrácen, zejména, by zvýšeny byly členské podíly. Dle §u 5 čís. 5 zákona musí společenstevní smlouva stanoviti také výši členských podílů. § 33 odstavec druhý zákona připouští zcela všeobecně, by se valná hromada usnesla na změně společenstevní smlouvy, při čemž nikterak nerozeznává. Je-li tedy stanovení výše členských podílů součástí společenstevní smlouvy, může býti valnou hromadou usnesena změna i v tomto směru, aniž by bylo třeba přípustnost zvýšení podílů smlouvou zvláště vyhraditi. Členům družstva, kteří by se usnesením valné hromady pokládali za postižené, jest volno, by, chtějí-li se uchrániti důsledku onoho zvýšení podílů, z družstva vystoupili (§ 77 zákona). Lze-li tudíž odvrátiti úpadek způsobem shora vytčeným, právem rekursní soud usnesení rejstříkového soudu v druhé jeho části zrušil, neboť při různosti názorů členů družstva o stavu a prosperitě podniku, o nějž jde, třeba dalšího šetření za tím účelem, by bylo bezpečně zjištěno, zda je odůvodněna naděje na sanaci, či zda nutno ohlásiti úpadek.

Čís. 4158.

Nároku na zaopatřovací požitky dle zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n., nemá zaměstnanec, jenž byl ze služby propuštěn a propuštění uznal správným.

(Rozh. ze dne 17. září 1924, Rv I 895/24.)

Žalobce byl zaměstnancem na panství žalovaného od 27. září 1872 až do 2. května 1914, kdy byl pro nepořádné vedení knih propuštěn. Dne 17. dubna 1920 uzavřel žalobce se žalovaným smír, v němž bylo zejména vytčeno, že smírem jsou konečně vyřízeny právní nároky obou stran. Nástin smíru obsahoval též odstavec, že žalobce vzdává se nároku na jakékoli zaopatřovací požitky, odstavec ten byl však k žalob-